

Posvätné taoistické texty:

Tao te ťing
Kapitoly 15-27

Šikovní majstri (v Tao)
v dávnych časoch,
s bystrým, citlivým
preniknutím,
pochopili
jeho tajomstvá a boli
hlboko, aby sa vyhli
ľudským vedomostiam.
Pretože boli takto za
ľudskými vedomosťami,
vynaložím úsilie,
aby som vysvetlil,
akými sa zdali byť.
Krčiac sa, mraštiac sa
vyzerali ako tí,
ktorí sa brodia
prúdom v zime;
nerozhodní ako tí,
ktorí sa boja všetkého
okolo nich;
vážni ako host'
(v bázni pred hosťom);
nestáli ako ľad,
ktorý sa roztápa;
nenápadní ako drevo,
ktoré nebolo
nijako vytvarované;
prázdni ako údolie
a kalní ako špinavá voda.
Kto môže očistiť
špinavú vodu?
Nechajte ju upokojiť sa
a ona sa postupne vyčistí.
Kto môže zaručiť
kvalitu pokoja
Nechaj vývoj pokračovať
a kvalita pokoja
sa postupne zväčší.
Tí, ktorí zachovávajú
túto metódu Tao,
neželajú si byť
plní (samých seba).
Je to prostredníctvom ich
nebytia plných samých seba,
že si môžu dovoliť
vyzerať otupení a nejaviť sa

ako noví a úplní.
Stav nečinnosti, prázdnoty
by mal byť privedený
do najvyššej miery
a stav ticha chránený
s neúnavnou silou.
Všetky veci podobne
prechádzajú svojimi
postupmi aktivít
a potom ich vidíme vracáť sa
do ich pôvodného stavu.
Keď veci
(vo svete rastlín)
ukázali svoj
bujný rast,
vidíme každú z nich
navracať sa k svojmu koreňu.
Tento návrat k ich koreňu
je to, čo nazývame
stavom ticha
a to ticho môže byť
nazývané oznámením
toho, že splnili
svoj vytýčený cieľ.
Oznámenie toho
naplnenia je obvyklé,
nemenné pravidlo.
Poznať to nemenné pravidlo,
znamená byť inteligentný;
nepoznať ho vedie
k divým pohybom
a zlým dôsledkom.
Znalosť toho
nemenného pravidla
vytvára (veľkú)
schopnosť a trpezlivosť
a tá schopnosť
a trpezlivosť
vedú k spoločenstvu
(cítenia so všetkými vecami).
Z tohto spoločenstva
pocitov pochádza
majestátnosť charakteru
a ten, ktorý je kráľovský,
smeruje k tomu, aby bol
Nebeský. V tej podobnosti
Nebu poznáva človek Tao.
Keď ovládnol Tao,
pretrvá dlho a do konca
svojho telesného života

je oslobodený do všetkého
nebezpečenstva úpadku.
V najvyššej starobe
(ľudia) nevedeli,
že existovali
(ich vládcovia).
V nasledujúcom veku
ich milovali
a chválili.
V tom ďalšom
sa ich báli;
v ďalšom
nimi opovrhovali.
Takto to bolo, aby keď
viera (v Tao) bola
nedostatočná (u vládcov),
potreba viery v nich
vyplynula (v ľuďoch).
Ako nerozhodne vyzerali tí
(najskorší vládcovia),
ukazujúc (svojou
zdržanlivosťou) dôležitosť,
akú prikladali svojim slovám!
Ich práca bola vykonaná
a ich podujatia
boli úspešné, kým
ľudia hovorili:
„Sme akí sme,
sami od seba!“
Keď Veľké Tao
(Cesta alebo Metóda)
prestalo byť zachovávané,
láskavosť
a spravodlivosť
prišli do módy.
Oni objavili
múdroosť a preľikanosť
a tam vzniklo
veľké pokrytectvo.
Keď harmónia
už viac neexistovala
po šesť pokolení,
synovia
objavili svoje prejavy,
keď štáty a rody
upadli do zmätku
objavili sa oddaní ministri.
Ak by sme sa mohli
vzdať nášho mudrlantstva
a vymazať našu učenosť,

bolo by to stonásobne lepšie
 pre ľudí.
 Keby sme sa mohli vzdať
 našej láskavosti
 a zrušiť našu
 spravodlivosť,
 ľudia by sa znovu stali
 vládni.
 keby sme sa mohli vzdať
 našich prefíkaných zámerov
 a zrušiť naše
 plánovanie kvôli zisku,
 neboli by
 žiadni zlodeji ani lupiči.
 Tie tri metódy
 (vládnutia)
 hoci sú to staré cesty,
 v elegancii zlyhali
 a urobili masku z týchto mien
 svojej potreby hodnoty;
 Ale jednoduché zámery
 a jasné a pravdivé smery
 by ukončili sebecko a
 vyhli sa žiadostivosti.
 Keď sa vzdáme učenia,
 nemáme žiadne problémy.
 (Pohotové) „áno“
 a (lichotivé) „hej“;
 Malý je rozdiel,
 ktorý ukazujú.
 Ale vydajú svoje výsledky,
 dobré a zlé;
 Aký priestor naplní
 priepasť medzi nimi?
 Čoho sa všetci ľudia boja,
 toho sa v skutku treba báť;
 ale aký široký
 a bez konca
 je rozsah otázok
 (aby boli prediskutované)!
 Zástupy ľudí
 vyzerajú spokojné a potešené;
 akoby si užívali
 hojnú hostinu,
 akoby vystúpili na vežu
 na jar.
 Ja sám vyzerám
 ľahostajný a tichý,
 moje túžby až doteraz
 nedali žiaden náznak

svojej prítomnosti.
 Som ako dieťa,
 ktoré sa ešte nezasmialo.
 Vyzerám
 sklúčený a stratený,
 akoby som nemal domov.
 Zástupy ľudí majú
 všetkého dosť aj do zásoby.
 Iba ja vyzerám,
 že som stratil všetko.
 Moja myseľ je myslou
 hlúpeho človeka;
 Som v stave chaosu.
 Bežní ľudia vyzerajú
 bystrí a inteligentní,
 zatiaľ čo ja sám
 vyzerám zaostalý.
 Oni vyzerajú plní
 rozlišovania, rozhodovania,
 zatiaľ čo ja sám
 som hlúpy a popletený.
 Vyzerám unášaný
 ako na mori, unikajúc akoby
 som nemal kde spočinúť.
 Všetci ľudia majú svoje
 oblasti pôsobenia,
 zatiaľ čo ja sám
 vyzerám hlúpy a neschopný,
 ako divoký hraničiar.
 (Takto) ja sám som
 iný od všetkých ostatných
 ale cením si
 matku živiteľku (Tao).
 Najväčšie formy
 aktívnej sily
 pochádzajú z Tao,
 ich jediného zdroja.
 Kto môže povedať
 o podstate Tao?
 Naš pohľad poletuje,
 náš dotyk tak isto.
 Unikajúci pohľad,
 unikajúci dotyk,
 formy vecí
 všetky učupené;
 Unikajúci pohľad,
 unikajúci dotyk,
 Tam je ich podoba
 v poriadku.
 Hlboké to je,

temné a tmavé;
 Podstata vecí
 tam pretrváva.
 Tie podstaty
 pravda zahaľuje
 toho, čo je videné,
 má byť potom povedané.
 Teraz je to tak;
 Jeho meno –
 čo nezomiera;
 V ich krásnom usporiadaní,
 veci sa formujú
 a nikdy sa nerozpadnú.
 Ako viem, či je to tak
 so všetkými krásami
 existujúcich vecí?
 Touto (podstatou Tao).
 Čiastočné
 stáva sa úplným;
 ohnuté rovným;
 prázdne plným;
 opotrebované novým.
 Ten, kto má málo túžob,
 získa ich;
 ten, kto má mnoho túžob,
 stratí sa.
 Preto múdry človek
 drží v náručí
 jediná vec (z pokory)
 a prejavuje ju
 do celého sveta.
 Je oslobodený
 od predvádzania seba
 a preto žiari;
 od rozprávania o sebe
 a preto je
 vynikajúci;
 od chvastania sa
 a preto jeho zásluha
 je uznaná;
 od samolúbosti
 a preto
 získa nadriadenosť.
 Je to preto, že je takto
 oslobodený od zápasenia,
 že z toho dôvodu
 nikto na svete nie je
 schopný zápasiť s ním.
 Príslovie o dávných,
 že „čiastočné

stáva sa úplným“
 nebolo len vyslovené:
 je v ňom zahrnuté
 všetko skutočné dokončenie.
 Zdržiavanie sa reči
 označuje toho, kto
 načúva spontánnosti
 svojej prirodzenosti.
 Prudký vietor nevytrvá
 celé dopoludnie;
 náhly dážď nevytrvá
 celý deň.
 Komu sú tieto dve veci
 dlhované?
 Nebu a Zemi.
 Ak Nebo a Zem
 nemôžu zariadiť,
 aby také krčovité pôsobenia
 trvali dlho,
 o čo menej môže človek!
 Preto keď človek
 robí z Tao
 svoju povinnosť,
 tí, ktorí ho tiež realizujú,
 s ním v tom súhlasia
 a tí, ktorí robia jeho
 prejavy v jeho priebehu
 ich úmysel
 s ním v tom súhlasí;
 zatiaľ čo dokonca tí,
 ktorí zlyhávajú
 v oboch týchto veciach,
 s ním súhlasia tam,
 kde zlyhávajú.
 Preto tí, s ktorými ten človek
 súhlasí, pokiaľ ide o Tao,
 majú šťastie
 z jeho dosiahnutia;
 tí, s ktorými on súhlasí,
 pokiaľ ide o jeho prejavy,
 majú šťastie
 z jeho dosiahnutia;
 a tí, s ktorými súhlasí
 v ich zlyhaní,
 majú tiež šťastie
 z dosiahnutia (Tao).
 (Ale) keď tam nie je
 dostatok viery
 (v jeho časti), potreba
 viery (v ňom) vznikne

(v časti iných).
 Ten, čo stojí
 na špičkách,
 nestojí pevne;
 ten kto naťahuje nohy,
 nekráča (ľahko).
 (Preto) ten, kto ukazuje seba,
 nežiari;
 kto presadzuje
 svoje vlastné názory,
 nie je významný;
 kto sa chvastá,
 toho zásluha nebude
 potvrdená;
 kto je domýšľavý, samolúby,
 tomu nie je dovolená
 žiadna nadriadenosť.
 Také podmienky,
 videné z pohľadu
 Tao,
 sú ako zvyšky jedla
 alebo ako nádor na tele,
 ktorý je všetci odporný.
 Preto tí, ktorí nasledujú
 (smer) Tao,
 ich neprijmú
 a nepripustia.
 Bolo niečo nedefinované
 a úplné,
 čo vzniklo skôr
 ako Nebo a Zem.
 Aké tiché to bolo,
 beztvaré, osamotené
 a nemeniace sa,
 dosahujúce všade,
 bez nebezpečenstva,
 (že by sa vyčerpalo)!
 Môže to byť považované
 za Matku všetkých vecí.
 Nepoznám jeho meno
 a dávam mu
 označenie Tao
 (Cesta alebo Smer).
 Snažiac sa ďalej
 dať tomu meno,
 volám to Veľké.
 Veľké, pokračuje
 (v neustálom toku).
 Pokračujúc,
 stáva sa vzdialeným.

Stávajúc sa vzdialeným,
 vracia sa.
 Preto Tao je veľké;
 Nebo je veľké;
 Zem je veľká;
 a (múdry) kráľ
 je tiež veľký.
 Vo vesmíre sú
 štyri veci, ktoré sú veľké,
 a (múdry) kráľ
 je jedna z nich.
 Človek odvodzuje svoj
 zákon zo Zeme;
 Zem odvodzuje svoj zákon
 z Neba;
 nebo odvodzuje svoj zákon
 z Tao.
 Zákon Tao
 je jeho bytie, ktoré to je.
 Hĺbka je koreňom
 ľahkosti; pokoj
 vládcom pohybu.
 Preto múdre knieža
 pochodujúce celý deň,
 neodíde ďaleko od svojho
 voza s vybavením.
 Hoci by mohol mať
 skvelé výhľady,
 na ktoré by sa mohol pozrieť,
 v tichosti zostáva (na svojom
 správnom mieste),
 ľahostajný voči nim.
 Ako by sa mal pán
 nespočetných vozov
 nosiť ľahko
 pred kráľovstvom?
 Ak koná ľahko,
 stratil svoju podstatu
 (vážnosti); ak prechádza
 k aktívnemu pohybu,
 stratí svoj trón.
 Šikovný cestovateľ
 nezanechá žiadne stopy
 svojich kolies ani krokov;
 šikovný rečník
 nepovie nič,
 za čo môže byť
 obviňovaný;
 šikovný počtár
 nepoužíva zápisy;

šikovný zatvárač
nepotrebuje žiadne závory,
ale otvoriť to,
čo on zatvoril,
bude nemožné;
šikovný viazač
nepoužíva šnúry ani uzly,
ale uvoľniť to,
čo on zviazal,
bude nemožné.

Rovnakým spôsobom
mudrc je vždy zručný
v zachraňovaní ľudí
a neodvrhne
žiadneho človeka;
vždy je zručný
v zachraňovaní vecí;
a neodvrhne
žiadnu vec.

Toto sa nazýva „skrývanie
svetla jeho konania“.
Preto človek so šikovnosťou
je majstrom, na ktorého
sa má uprieť ten,
kto nemá šikovnosť;
a ten, čo nemá šikovnosť,
je pomocníkom
(z úcty k tomu),
kto má šikovnosť.

Ak si niekto
neuctil svojho majstra
a ten druhý
nemal radosť zo svojho
pomocníka, (pozorovateľ),
hoci inteligentný, by sa
v nich mohol veľmi myliť.

Toto je nazývané
„Najvyšší stupeň
tajomstva“.